

HRVATSKI SABOR
Klub zastupnika HDSSB-a

Zagreb, 23. siječnja 2013.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

**Predmet: Prijedlog Zakona o dopuni Zakona o sigurnosno-obavještajnom sustavu
Republike Hrvatske**

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske, „Narodne novine“ 85/2010 – pročišćeni tekst, i članka 128. i 129. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“ 2/2002- pročišćeni tekst, 41/2002, 9/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008, 86/2008 i 81/2012) Klub zastupnika HDSSB-a podnosi Prijedlog Zakona o dopuni Zakona o sigurnosno-obavještajnom sustavu Republike Hrvatske.

Sukladno članku 135. stavak 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora za izvjestitelje koji će na sjednici Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela obrazložiti Prijedlog Zakona o dopuni Zakona o sigurnosno-obavještajnom sustavu Republike Hrvatske određuju se u ime predlagatelja zastupnici mr. sc. Josip Salapić i Dinko Burić, dr. med.

PREDSJEDNIK
KLUBA ZASTUPNIKA HDSSB-a

Dinko Burić, dr. med.

KLUB ZASTUPNIKA HDSSB-a

**PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI
ZAKONA O SIGURNOSNO-OBAVJEŠTAJNOM SUSTAVU REPUBLIKE
HRVATSKE**

Zagreb, siječanj 2013.

PRIJEDLOG
ZAKONA O DOPUNI
ZAKONA O SIGURNOSNO-OBAVJEŠTAJNOM SUSTAVU
REPUBLIKE HRVATSKE

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o dopuni Zakona o sigurnosno-obavještajnom sustavu Republike Hrvatske nalazi se u odredbama članka 103. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010. - pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM I POSLJEDICE DONOŠENJA ZAKONA

Sigurnosno-obavještajni sustav u Republici Hrvatskoj reformiran je sredinom 2006. godine donošenjem Zakona o sigurnosno-obavještajnom sustavu, (Narodne novine, br. 79/06), a prestale su s radom Obavještajna agencija (OA) i Protuobavještajna agencija (POA), Zakon o sigurnosnim službama (Narodne novine, br. 32/02 i 38/02.). Novim Zakonom ustrojene su dvije sigurnosno-obavještajne službe: Sigurnosno-obavještajna agencija (SOA) te Vojna sigurnosno-obavještajna agencija (VSOA).

Zakonom o sigurnosno-obavještajnom sustavu uređuje se cjeloviti sigurnosno-obavještajni sustav RH definiraju svi elemente toga sustava, ovlasti tzv. tajnih službi u sferi zadiranja u ustavom zajamčena ljudska prava, postupak imenovanja i razrješenja šefova tajnih službi, usmjeravanje njihovog rada i nadzor nad djelovanjem.

U članku 103. Ustava RH (Narodne novine 85/10), određeno je da „Predsjednik Republike i Vlada Republike Hrvatske, u skladu s Ustavom i zakonom, surađuju u usmjeravanju rada sigurnosnih službi. Imenovanje čelnika sigurnosnih službi, uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležnog odbora Hrvatskoga sabora, supotpisuju Predsjednik Republike i predsjednik Vlade Republike Hrvatske”

Za poslove ostvarivanja suradnje koju predviđa Ustav Republike Hrvatske između Predsjednika Republike i Vlade Republike Hrvatske u usmjeravanju rada sigurnosno-obavještajnih agencija nadležno je Vijeće za nacionalnu sigurnost, a za operativno usklađivanje rada sigurnosno-obavještajnih agencija Savjet za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija.

Zakonom su predviđena i sljedeća tijela:

Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost (UVNS) obavlja stručne i administrativne poslove za Vijeće za nacionalnu sigurnost i Savjet za koordinaciju sigurnosno-obavještajnih agencija, obavlja poslove koji Vijeću za nacionalnu sigurnost omogućavaju analizu izvješća sigurnosno-obavještajnih agencija i ocjenu postizanja ciljeva rada sigurnosno-obavještajnih agencija, ocjenu provođenja odluka Predsjednika Republike i

Vlade u usmjeravanju rada sigurnosno-obavještajnih agencija te poslove koji Predsjedniku Republike i Vladi omogućavaju nadzor nad radom sigurnosno-obavještajnih agencija.

Zavod za sigurnost informacijskih sustava (ZSIS) je središnje državno tijelo za obavljanje poslova u tehničkim područjima informacijske sigurnosti državnih tijela Republike Hrvatske.

Operativno-tehnički centar za nadzor telekomunikacija (OTC) obavlja aktivacije i upravlja mjerama tajnog nadzora telekomunikacijskih usluga, djelatnosti i prometa te ostvarivanja operativno-tehničke koordinacije između pravnih i fizičkih osoba koje raspolažu javnom telekomunikacijskom mrežom i pružaju javne telekomunikacijske usluge i usluge pristupa u Republici Hrvatskoj i tijela koja su ovlaštena za primjenu mjera tajnog nadzora telekomunikacija.

Zakon o sigurnosno-obavještajnom sustavu, predviđa nekoliko vrsta nadzora nad tajnim službama, odnosno sigurnosnim agencijama. Prema Zakonu nadzor nad sigurnosno-obavještajnim agencijama provode:

Hrvatski sabor, bilo neposredno, bilo putem Odbora za nacionalnu sigurnost te putem Vijeća za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija (parlamentarni nadzor).

Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost obavlja stručni nadzor nad radom sigurnosno-obavještajnih agencija i OTC-a.

Vijeće za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija obavlja građanski nadzor nad radom sigurnosno-obavještajnih agencija unutar svake agencije postoji i unutarnji nadzor, a za rad same agencije odgovoran je ravnatelj. U SOA-i je također ustrojen disciplinski sud, a u VSOA-i disciplinsko-stegovni sud koji odlučuju u slučaju težih povreda službenih, odnosno radnih dužnosti zaposlenika.

Člankom 66. Zakona o sigurnosno-obavještajnom sustavu RH ravnatelj se imenuje i razrješuje rješenjem koje supotpisuju Predsjednik Republike i Predsjednik Vlade RH, a odbor Hrvatskoga sabora nadležan za nacionalnu sigurnost daje prethodno mišljenje. Zakonom je utvrđeno da se ravnatelj sigurnosno-obavještajne agencije imenuje na vrijeme od četiri godine, te ista osoba može biti ponovno imenovana na dužnost ravnatelja sigurnosno-obavještajne agencije. Ravnatelj može biti razriješen ako trajno izgubi sposobnost za obavljanje dužnosti, ako ne provodi odluke Predsjednika Republike i Vlade RH kojima usmjerava rad agencija ili odluka u svezi s provedenim nadzorom nad radom agencija, zatim zbog povrede Ustava, zakona ili drugih propisa, zlorabice položaja ili prekoračenja ovlasti, povrede tajnosti klasificiranih podataka ili zbog osude za kazneno djelo koje ga čini nedostojnim obavljanja dužnosti.

Dopunom ovoga Zakona u članku 66. , iza stavka 3. , predlažemo dodavanje stavaka 4., čiji je *ratio* ograničenje trajanja mandata ravnatelju sigurnosno-obavještajne agencije na dva uzastopna mandata od po četiri godine, a s obzirom na specifičnost poslova koje obavlja, ali i opasnosti zlorabice sustava na štetu hrvatskih građana i njihovih, Ustavom i međunarodnim ugovorima, zaštićenih prava.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2013. godinu nije potrebno osigurati dodatna sredstva.

IV. TEKST PRIJEDLOGA DOPUNE ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O SIGURNOSNO- OBAVJEŠTAJNOM SUSTAVU REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 1.

U Zakonu o sigurnosno-obavještajnom sustavu Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 79/06.) u članku 66. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Ista osoba ne može biti birana za ravnatelja Sigurnosno-obavještajne agencije više od dva puta uzastopno.“

Dosadašnji stavak 4., 5. i 6. postaju stavak 5., 6. i 7.

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz Članak 1.

Predloženom dopunom u članku 66. Zakona zalažemo se za ograničavanje mandata ravnatelja SOA-e na dva uzastopna mandata od četiri (4) godine, a, posebice, s obzirom na specifičnost poslova koje ravnatelj obavlja: borba protiv međunarodnog organiziranog kriminala, preventivna borba protiv terorizma u regiji, borba protiv radikalnih islamista, gospodarska špijunaža - prikupljanje značajnih informacija na raznim kontinentima, a koje su informacije od posebne važnosti za pomoć hrvatskom gospodarstvu i sl.

Ograničavanje mogućnosti da ista osoba bude najviše dva puta uzastopno birana na mjesto ravnatelje SOA-e nužno je kako bi se u zemlji veličine Republike Hrvatske onemogućilo „privatiziranje“ i zloupotreba položaja ravnatelja u osobne, političke ili druge svrhe. Dugotrajniji boravak na navedenom mjestu ravnatelja kreira ozračje u kojemu se u rukama jedne osobe koncentrira iznimno velika moć, koju je, u državi koja gradi svoj demokratski identitet i sustav vrijednosti, moguće prilično lako zlouporabiti. Dodatan razlog za ograničavanje mandata ravnatelja jest i uobičajena praksa da se i na drugim važnim mjestima u državnom sustavu osobe najčešće biraju na najviše dva uzastopna mandata.

Republika Hrvatska i njen sustav postaju iznimno ranjivi činjenicom mogućeg dugotrajnog obavljanja funkcije ravnatelja SOA-e, jer dosadašnji propusti u obavještajnom radu sugeriraju ozbiljnu dozu sumnje kako se sustav zlouporabljuje u političke i osobne svrhe, a pokušajima „privatizacije“ sustava Agencija pretvara u servis pojedinaca sklonih kršenju Ustava, zakona i drugih propisa. Štoviše, neograničavanjem mandata dovodi se u pitanje stupanj zaštite ljudskih prava, ponajprije hrvatskih građana, i implementacija prava, standarda i načela zajamčenih domaćim propisima i, posebice, međunarodnim ugovorima, poput Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Uz Članak 2.

Navedenim se člankom propisuje stupanje na snagu predloženoga Zakona.

V. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

(Narodne novine, broj br. 79/06)

Članak 66.

(1) Ravnatelji sigurnosno-obavještajnih agencija imenuju se, odnosno razrješuju rješenjem koje supotpisuju Predsjednik Republike i predsjednik Vlade.

(2) Postupak imenovanja ravnatelja sigurnosno-obavještajnih agencija pokreću Predsjednik Republike i predsjednik Vlade utvrđivanjem prijedloga kandidata i dostavljanjem prijedloga na prethodno mišljenje odboru Hrvatskoga sabora nadležnom za nacionalnu sigurnost. Kandidata za ravnatelja VSOA-e Predsjedniku Republike i predsjedniku Vlade predlaže ministar obrane. Odbor Hrvatskoga sabora nadležan za nacionalnu sigurnost može obaviti razgovor s kandidatom za čelnika sigurnosno-obavještajne agencije.

(3) Ravnatelji sigurnosno-obavještajnih agencija imenuju se na vrijeme od četiri godine. Ista osoba može biti ponovo imenovana na dužnost ravnatelja sigurnosno-obavještajne agencije.

(4) Ravnatelji sigurnosno-obavještajnih agencija mogu prije isteka mandata biti razriješeni: ako to sami zatraže; ako trajno izgube sposobnost obavljati svoju dužnost; ako ne provode odluke Predsjednika Republike i Vlade kojima se usmjerava rad sigurnosno-obavještajnih agencija ili ne provode njihove mjere u svezi s nadzorom rada; zbog povrede Ustava, zakona ili drugih propisa; zlouporabe položaja ili prekoračenja ovlasti; zbog povrede tajnosti klasificiranih podataka te osude za kazneno djelo koje ih čine nedostojnima obavljanja dužnosti.

(5) Postupak za razrješenje ravnatelja sigurnosno-obavještajnih agencija mogu pokrenuti Predsjednik Republike, predsjednik Vlade i Hrvatski sabor. Kada postupak za razrješenje pokreću Predsjednik Republike ili predsjednik Vlade, prije donošenja rješenja o razrješenju može se zatražiti mišljenje Hrvatskoga sabora. Kada postupak razrješenja pokreće Hrvatski sabor, zbog u postupku nadzora utvrđene nezakonitosti rada sigurnosno-obavještajne agencije ili njezinih djelatnika, Predsjednik Republike i predsjednik Vlade donijet će rješenje o razrješenju ravnatelja sigurnosno-obavještajne agencije.

(6) Zamjenici ravnatelja sigurnosno-obavještajnih agencija imenuju se i razrješuju na način i pod uvjetima propisanim odredbama stavka 1. do 5. ovoga članka, s time da se postupak imenovanja zamjenika ravnatelja pokreće na prijedlog ravnatelja sigurnosno-obavještajne agencije, a u postupku razrješenja zamjenika ravnatelja pribavlja se mišljenje ravnatelja sigurnosno-obavještajne agencije.